

"Χάρολντ και Μοντ" του Κόλιν Χίγγινς από το Σατιρικό Θέατρο

Μετάφραση: Γιάννης Ιορδανίδης, Γιάννης Βούρος

Σκηνοθεσία: Δέσποινα Μπεμπεδέλη

Σκηνικά-Κοστούμια: Κώστας Καυκαρίδης

Μουσική: Χρίστος Σταυρινίδης

Παίζουν: Δέσποινα Μπεμπεδέλη, Θάνος Πεττεμερίδης, Χάρης Πισιάς,
Μαριάννα Καυκαρίδου, Αντρέας Τηλεμάχου, Σπύρος Γεωργίου,
Κούλλης Νικολάου, Μάριος Δημητρίου, Μικαέλα Κουτουμάνου,
Λουκία Μιχαήλ, Κατερίνα Τσάμη, Γιόλα Κλείτου

Ο Κόλιν Χίγγινς έχει γράψει ένα έργο ισορροπημένο μεταξύ των κινδύνων της υπερβολής και της χαριτωμένης ελαφρότητας. Εντυπωσιάζει η αυτοπεποίθηση με την οποία ο συγγραφέας πλησιάζει τα σύνορα αυτών των επικίνδυνων περιοχών, αλλά και η πίστη του στο ότι το αληθινά καλό μπορεί και πρέπει να έχει το δικαίωμα ν' αρέσει σε όλους. Ναι, τόσο απλά, σε όλους, με αφοπλιστική απουσία ίχνους συγγραφικού σνομπισμού. Ο Χίγγινς θεωρεί τη σοφία και την αποδοχή της ζωής συνώνυμα. Η Μοντ, η ιέρεια της ζωής της μοναδικής θεότητας που λατρεύει και ταυτόχρονα ένα αστείο ογδοντάχρονο σπουργιτάκι, ακροβατεί μεταξύ του τραγικού και του κωμικού. Βρίσκει γλυκύτητα και ομορφιά σε όλες τις εκδηλώσεις της ζωής και σε όλα τα συναισθήματα, ακόμα και στη θλίψη, και αντιμετωπίζει το κακό σαν προσωπική πρόκληση. Αποδέχεται το θάνατο σαν μέρος της ζωής (και όχι από τα χειρότερα) και ψάχνει να κληροδοτήσει σε κάποιον τον πλούτο που διαθέτει. Και ο Χάρολντ κατά εξήντα χρόνια περίπου νεώτερος, απροσάρμοστος και ακατάλληλος για οποιοδήποτε ρόλο που του προετοιμάζουν οι γύρω του ενήλικες, μεταμορφώνεται δίπλα στη Μοντ στον καταλληλότερο να την κληρονομήσει.

Έχω δει το έργο στην Αθήνα. Έβλεπα τον κόσμο κατενθουσιασμένο με το παίξιμο της Μπεμπεδέλη. Οι λέξεις "Μεγάλη επιτυχία" λες και άναβαν σαν επιγραφή από νέον πάνω από τη σκηνή. Το να προσπαθεί κανείς να επαναλάβει μια επιτυχία είναι πάντα ριψοκίνδυνο. Η Μοντ χρειαζόταν ένα Χάρολντ στην κυττριακή σκηνή και αναρωτιόμουν θα όχι πού του βρει η Δέσποινα Μπεμπεδέλη (επειδή έτοιμος δεν υπήρχε) αλλά ποιον θα διαλέξει για "μετάπλαση".

Νομίζω, ότι εκείνο που αντικατέστησε την εμπορική λάμψη της αθηναϊκής επιτυχίας είναι κάτι πολυτιμότερο· μια πολύ ξεχωριστή συγκίνηση από το γεγονός ότι την καταπληκτική σχέση δημιουργού και δημιουργήματος την είδαμε στην παράσταση του Σατιρικού Θεάτρου εις διπλούν. Ότι υπήρξε η Μοντ για το Χάρολντ υπήρξε και η Δέσποινα Μπεμπεδέλη για τον Ανδρέα Τηλεμάχου. Μαζί οι δυο τους έφτιαξαν ένα Χάρολντ που εξέπεμπε τρυφερότητα και ευαισθησία. Όμως όποιες ικανότητες και να είχε ο "πλάστης" η σκηνοθέτις και η συμπρωταγωνίστρια Μπεμπεδέλη, αν ο "μεταπλασμένος" δεν έκρυβε μέσα του τη δυνατότητα ν' ανταποκριθεί δε θα υπήρχε το αποτέλεσμα. (Κάποτε πριν αρκετά χρόνια ο μακαρίτης Ανδρέας Μούστρας σκηνοθέτησε στο θίασο της Δώρας Κακουράτου μια επιθεώρηση. Ήταν η πρώτη μου γνωριμία με το είδος. Λίγα συγκράτησα απ' εκείνη την παράσταση, θυμάμαι όμως τον Ανδρέα Τηλεμάχου στο ρόλο του ιδιοκτήτη μπαλέτου από ξένες καλλιτέχνιδες. Ε, λοιπόν, η φανερή επιθυμία του νεώτατου τότε ερασιτέχνη να βρίσκεται στη σκηνή φαινόταν το μοναδικό του προσόν).

Η φοίτηση στη Δραματική Σχολή του Σατιρικού ήταν το πρώτο στάδιο της μεταμόρφωσης και τα αποτελέσματα πρόλαβαν να φανούν ("Η τύχη της Μαρούλας" κ.ά.). Στο Χάρολντ ο Τηλεμάχου μπόρεσε να δώσει τον χαμένο στον αντιπαθή κόσμο των μεγάλων συναισθηματικά ανώριμο νεαρό, που φτάνει στα συναισθηματικά ύψη μιας σπάνιας σχέσης με τη Μοντ, όπως ο ηθοποιός Ανδρέας Τηλεμάχου φτάνει στα επαγγελματικά ύψη που έχει προδιαγράψει η μεγάλη του συμπτρωταγωνίστρια.

Σοφή και κομψή, ειρωνική και γλυκιά η Μπεμπεδέλη αξιοποιεί στο έπακρον τις δυνατότητες του σπουδαίου κειμένου, έχοντας ταυτόχρονα και την ευθύνη του κατά το πλείστον νέου θιάσου του Σατιρικού και μιας τεχνικά δύσκολης και κινηματογραφικά γρήγορης παράστασης. Η διαφορά ύψους μεταξύ της βαθιάς σχέσης των δύο πρωταγωνιστών και του χιουμοριστικού μωσαϊκού των δευτερεύοντων προσώπων περνάει από το κείμενο στην παράσταση. Πιστεύω, όλοι εκπληρώνουν τους προσωπικούς τους στόχους. Ίσως, η Μαριάννα Καυκαρίδου λόγω της μεγάλης απόστασης ηλικίας από το ρόλο που παίζει. *Ε.Τ.* περισσότερη επιτήδευση στη συμπεριφορά της μητέρας του Χάρολντ απ' ό,τι εννοούσε ο Χίγγινς και ο Σπύρος Νικολάου και ο Χάρης Πισιάς είχαν περιθώρια για εντονότερο σατιρικό χρωματισμό των ηρώων τους.

Ο βασικός στόχος του Κώστα Καυκαρίδη ήταν η ομαλή και γρήγορη εναλλαγή των σκηνών και αυτό το πετυχαίνει. Η μουσική του Χρίστου Σταυρινίδη δε νομίζω να κατάφερε να δώσει εκείνο το επαναλαμβανόμενο μοτίβο που θα έμενε μαζί μας μετά από το τέλος της παράστασης. Αλλά έμεινε το κρυστάλλινο γέλιο της Μοντ.